

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/9/2017
Identifikačné číslo spisu:	5312213461
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Anna Marková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5312213461.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: S. D., nar. XX. S. XXXX, bytom C., právne zastúpeného JUDr. Ladislav Ščury, advokátom, so sídlom Mierova 1725, 022 01 Čadca, proti žalovanému: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., so sídlom Viena Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 806,72 eur s príslušenstvom, vedenej ma Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10Cb/26/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 23. júna 2016, č. k. 14Cob/170/2015-71, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline z 23. júna 2016, č. k. 14Cob/170/2015-71 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca rozsudkom z 15. júla 2014, č. k. 10Cb/26/2012-35 v spojení s opravným uznesením z 31. augusta 2015, č. k. 10Cb/26/2012-60 zamietol žalobu a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že námietka premlčania vznesená žalovaným nie je dôvodná, preto preskúmal nárok uplatnený žalobcom z vecnej stránky a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná z nasledujúcich dôvodov.

3. Žalobca si nárok na zaplatenie istiny vo výške 806,72 eur s príslušenstvom uplatnil z titulu porušenia povinností žalovaného dodržať zákonnú trojmesačnú lehotu v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z., s ktorým porušením povinnosti je spojený nárok poisteného na náhradu účelne vynaložených nákladov za právne zastupovanie poškodenému v zmysle § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 381/2001 Z. z.

4. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že právo poisteného, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému ním účelne vynaložené náklady spojené s jeho právnym zastúpením pri uplatňovaní jeho nárokov v zmysle citovaného § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 381/2001 Z. z. prichádza

do úvahy vtedy, ak poistený splnil všetky svoje povinnosti vyplývajúce mu z tohto zákona, teda poistený písomne oznámil poisťovateľovi vznik škodovej udalosti v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., poisťovateľovi bez zbytočného odkladu písomne oznámil, že bol proti nemu uplatnený nárok na náhradu škody a vyjadril sa k požadovanej náhrade a jej výške v zmysle § 10 ods. 3 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. a na žiadosť poškodeného poskytol poškodenému bez zbytočného odkladu údaje potrebné na uplatnenie nároku na náhradu škody, teda že dôvody, pre ktoré došlo k súdnemu konaniu neexistujú na strane poisteného, ale tieto existujú na strane poisťovateľa.

5. V prejednávanej veci sa súd oboznámil s pripojeným spisom Okresného súdu Čadca, č. k. 4C/31/200 a zistil, že žalobca (v konaní sp. zn. 4C/31/2009 v procesnom postavení ako žalovaný) túto svoju povinnosť vyplývajúcu mu z § 10 zákona č. 381/2001 Z. z. nesplnil a poškodenej O. K. údaje potrebné na uplatňovanie jej nároku na náhradu škody u príslušnej poisťovne neoznámil. Žalobca týmto svojim konaním, resp. nekonaním podľa názoru súdu neúčelne vyvolal súdne konanie, v ktorom bola poškodenej náhrada trov priznaná, ktorých náhradu si žalobca v tomto konaní v nadväznosti na vyššie citované ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 381/2001 Z. z. uplatňuje. Ak by bol žalobca postupoval v súlade s vyššie citovaným § 10 zákona č. 381/2001 Z. z. a bol by poškodenej oznámil, na ktorú poisťovňu sa má so svojimi nárokmi obrátiť. Súdny spor vedený pod sp. zn. 4C/31/2009 aj v nadväznosti na správanie žalovaného (v konaní 4C/31/2009 vystupujúceho v procesnom postavení vedľajšieho účastníka), ktorý nároky poškodenej nerozporoval, ale tieto nároky poškodenej uspokojil, v dôsledku ktorej skutočnosti poškodená i podaný návrh na začatie konania vzala v celom rozsahu späť, nemusel byť vyvolaný a nemuseli ani tieto trovy vzniknúť.

6. Z uvedených dôvodov, podľa názoru súdu, podmienky, za ktorých by mal žalobca nárok na náhradu trov, ktoré vyplatil poškodenej, splnené neboli, preto súd prvej inštancie žalobu zamietol.

7. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca. O jeho odvolaní rozhodol Krajský súd v Žiline, ktorý rozsudkom z 23. júna 2016, č. k. 14Cob/170/2015-71 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením a žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

8. Rozhodol tak s odôvodnením, že nosnou odvolacou námietkou žalobcu bolo konštatovanie nesprávnosti záverov súdu prvej inštancie o nesplnení povinnosti žalobcu vyplývajúcej z § 10 zákona č. 381/2001 Z. z.. V rámci podaného odvolania žalobca namietal, že: „dopravná nehoda sa stala na území Českej republiky dňa 7. mája 2008, pričom poistnú udalosť nahlásil ako vlastník autobusu dňa 6. júna 2008". K podanému odvolaniu boli zo strany žalobcu pripojené listinné dôkazy. V súvislosti s uvedenými listinnými dôkazmi krajský súd konštatoval, že ide o nové tvrdenia žalobcu, ktoré neboli použité pred súdom prvej inštancie. Zo zápisnice spísanej pred súdom prvej inštancie vyplýva, že bolo žalobcovi dané poučenie podľa § 120 ods. 4 O. s. p.. V súvislosti s tvrdením žalobcu o nahlásení poistnej udalosti dňa 6. júna 2008, ako i potvrdením o nahlásení poistnej udalosti odvolací súd uviedol, že ich vyhodnotil ako nové skutočnosti, dôkazy, ktoré neboli predmetom argumentácie žalobcu pred súdom prvej inštancie, pričom nebol žalobcom preukázaný, ale ani tvrdený žiaden z dôvodov podľa § 205a ods. 1 O. s. p., preto tento odvolací dôvod vyhodnotil, že nie je relevantným odvolacím dôvodom a predložené dôkazy relevantnými listinnými dôkazmi, práve z titulu princípu neúplnej apelácie a koncentračnej zásady, teda povinnosti tvrdenia skutočností a označovania dôkazov len do momentu vyhlásenia uznesenia súdom prvého stupňa, ktorým sa konanie končí.

9. Odvolací súd poukázal na ďalšiu odvolaciu námietku odvolateľa, že podľa § 10 ods. 5 zákona č. 381/2001 Z. z. bol povinný na žiadosť poškodenej bez zbytočného odkladu poskytnúť jej údaje potrebné na uplatnenie nároku na náhradu škody. Zdôraznil, že takáto povinnosť mu vzniká až po podaní žiadosti poškodenej o tieto údaje a tiež uviedol, že poškodená O. K. si od neho tieto údaje nepýtala (odvolanie č. I. 41 spisu). Tiež poukázal na to, že poškodená pani K. spôsobovala prieťahy v šetrení poistnej udalosti, čo mala preukazovať aj odpoveď žalovaného zo dňa 17. júna 2009, v ktorej žalovaný uviedol, že pani O. K. na žiadosť nereagovala. V súvislosti s touto argumentáciou žalobcu v podanom odvolaní krajský súd konštatoval, že opätovne ide o novú argumentáciu, ktorá nebola žalobcom poskytnutá v konaní pred súdom prvého stupňa napriek poučeniu podľa § 120 ods. 4 O. s. p. s tým, že neboli tvrdené ani

preukázané žiadne dôvody podľa § 205a O. s. p., pričom až v odvolacom konaní žalobca uviedol, že jej doniesol tlačivo z poisťovne, aby si škodu uplatnila u žalovaného, ktorá výpoveď sa však nezhoduje s jeho výpoveďou pred súdom prvej stupňa, v ktorom vypovedal: „povedal som jej, u ktorej poisťovne je autobus poistený, že sme dali poistnú udalosť“. V súvislosti s uvedenou argumentáciou a vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie riadne vykonal dokazovanie, a to i so spisom okresného súdu sp. zn. 4C/31/2009 s dôrazom na uznesenie Krajského súdu v Žiline č. 1. 167 a uznesenie Krajského súdu v Žiline č. 1. 170 (spis okresného súdu sp. zn. 4C/31/2009) konštatoval, že skutkové závery uvádzané žalobcom pred súdom prvej inštancie v konaní sp. zn. 10Cb/26/2012 nie sú totožné so skutočnosťami, tak ako boli ustálené odvolacím súdom v rozhodnutí č. k. 8Co/277/2010-167 zo dňa 31. augusta 2010 (spis sp. zn. 4C/31/2009), v ktorom bolo uvedené: „odvolací súd si neosvojil tvrdenie odporcu, že by mala mať navrhovateľka možnosť zistiť si z vyšetrovacieho spisu, aké má odporca poisťky, lebo z obsahu uvedeného spisu toto nevyplyva. Ak by mal odporca skutočný záujem prostredníctvom svojej poisťovne škodu uhradiť, tak by uvedené náležitosti prejavil aj odpoveďou na výzvu navrhovateľky, v ktorej by jej odporučil, aby sa obrátila na subjekty, u ktorých je poistený. Iný spôsob komunikácie s navrhovateľkou nepreukázal. Odvolací súd sa stotožnil s tvrdením navrhovateľky, že si nemohla uplatniť svoj nárok u poisťovne, keďže nevedela, u ktorej poisťovne je odporca poistený a či vôbec nahlásil predmetnú poistnú udalosť. Správanie odporcu skôr nasvedčovalo tomu, že si nebol vedomý svojej zodpovednosti s ohľadom na to, že motorové vozidlo, ktoré vlastnil, požičal inému subjektu, ktorý škodu spôsobí“. Ďalej uviedol, že z predmetného rozhodnutia vyplýva, že žalobkyňa preukázala, že si uplatnila škodu u žalovaného listom zo dňa 12. februára 2009, ktorú skutočnosť potvrdil aj sám „odporca“. Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd nezobral za relevantné tvrdenie žalobcu, že poškodená zobrala návrh späť a jeho otázkami sa súd ďalej nezaoberal. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazoval, že ako žalovaný v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca sp. zn. 4C/731/2009 nespôsobil vznik súdneho konania, a teda aj vznik predmetných trov právneho zastúpenia, tak v tomto smere krajský súd poukazuje na závery vyplývajúce z právoplatného rozhodnutia okresného súdu č. k. 4C/31/2009-183 zo dňa 26. apríla 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 22. augusta 2012, ktorým bolo priznané žalobkyni právo na náhradu trov konania za aplikácie § 146 ods. 2 druhá veta O. s. p. a analogicky podľa § 142 ods. 1 O. s. p., s dôrazom na viazanosť závermi vyplývajúcimi z rozhodnutia Krajského súdu v Žiline č. k. 8Co/277/2010-167 zo dňa 31. augusta 2010.

10. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie v zákonom stanovenej lehote žalobca. Žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie odvolaciemu súdu. Prípustnosť dovolania zdôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p.

11. S argumentáciou odvolacieho súdu, že nosnou odvolacou námietkou bolo konštatovanie nesprávnosti záverov súdu prvej inštancie o jeho povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 10 zákona č. 381/2001 Z. z. nesúhlasí, tvrdiac, že v celom konaní pred súdom prvej inštancie nebolo preukázané a nebolo ani namietané porušenie ustanovenia § 10 zákona č. 381/2001 Z. z. Porušenie uvedenej povinnosti prvýkrát konštatoval súd prvej inštancie v rozsudku, pričom k tomuto záveru dospel bez preukázania tejto skutočnosti relevantnými dôkazmi a neboli preukázané ani v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 4C/31/2009.

12. Vyslovil názor, že pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že si nesplnil svoju povinnosť v zmysle ustanovenia § 10 zákona č. 381/2001 Z. z., lebo poškodenej - O. K. neoznámil údaje potrebné na uplatnenie jej nároku na náhradu škody u príslušnej poisťovne, tak podotýka, že v zmysle uvedeného ustanovenia mal bez zbytočného odkladu poskytnúť údaje potrebné pre poškodeného na žiadosť poškodeného. Preto ak ho poškodená nevyzvala, nevznikla mu povinnosť oznámiť potrebné údaje. Poistený nie je povinný sám od seba tieto údaje poskytnúť.

13. Tvrdí že sa uvedenej povinnosti nevyhýbal a bola to práve poškodená, ktorá podala bez vyzvania hneď žalobu na súd, čím spôsobila začatie zbytočného súdneho konania, pretože jej nároku bolo v celom rozsahu vyhovie. Navyše odmietla sa mimosúdne dohodnúť. Dovolateľ tvrdí, že sa nevyhýbal uspokojeniu nároku poškodenej, preto nárok na náhradu vzniknutých trov konania má nahradiť žalovaný.

14. Zdôraznil, že súd prvej inštancie nedal žiadnu relevantnú odpoveď, argumentáciu, či zdôvodnenie, akým spôsobom nesplnil povinnosť stanovenú § 10 zákona č. 381/2001 Z. z. a práve táto chýbajúca argumentácia je veľmi významná, pretože na základe tejto skutočnosti súd prvej inštancie rozhodol. Takýto postup považuje za formalistický nielen na súde prvej inštancie, ale aj na odvolacom súde, čím malo dôjsť k porušeniu jeho základného ústavného práva na spravodlivý proces a tým aj k porušeniu práva na právnu istotu.

15. Odvolací súd vyhodnotil obranu žalobcu spolu s listinnými dôkazmi, ktoré pripojil k odvolaniu podanému proti rozsudku prvej inštancie, ako neprípustné a na ne neprihliadol s odôvodnením, že ich neuplatnil pred súdom prvej inštancie, s týmto záverom odvolacieho súdu dovolateľ nesúhlasí, pretože chcel nimi preukázať, že v konaní pred súdom prvej inštancie došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Pokiaľ odvolací súd neprihliadol na tieto dôkazy, ktoré sú významné pre rozhodnutie vo veci samej, vyhodnotil tento postup ako odňatie možnosti konať pred súdom.

16. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania s vysokoškolským právnickým vzdelaním (§ 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

18. Dovolaním je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej upravujú ustanovenia § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p.

19. V zmysle ustanovenia § 420 C. s. p. možno podať dovolanie vtedy, ak rozhodnutie trpí niektorou z väd zmätočnosti uvedené pod písm. a/ až f/. Ide o prípady: nedostatok právomoci súdu, nedostatok procesnej spôsobilosti, nedostatok spôsobilosti samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu, prekážka litispendencie alebo res iudicata, vo veci rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený súd a porušenie práva na spravodlivý proces.

20. Z obsahu dovolania vyplýva, že hlavným dôvodom dovolateľom namietaného porušenia ním označených práv je, že on postupoval v súlade so zákonom, nevyhýbal sa uspokojeniu nároku poškodenej, že poškodená bez vyzvania žalobcu, aby jej poskytol potrebné údaje na uplatnenie nároku na náhradu škody, podala žalobu o peňažné plnenie a na tieto skutočnosti, pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, súd prvej inštancie nedal žiadnu relevantnú odpoveď. Neuvedol predovšetkým čím a akým spôsobom žalobca nesplnil povinnosť v zmysle ustanovenia § 10 zákona č. 381/2001 Z. z. Odvolací súd na obranu uplatnenú proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v naznačenom smere neprihliadol s odôvodnením, že dôkazy neboli uplatnené v konaní na súde prvej inštancie, čo dovolateľ vyhodnotil ako porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p..

21. Je predovšetkým potrebné prisvedčiť dovolateľovi, že súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nezaoberali námietkou žalobcu, že poškodenou pani K. nebol vôbec požiadany o poskytnutie potrebných údajov, hoci ide o podmienku vyplývajúcu z ustanovenia § 10 zákona č. 381/2001 Z. z., na splnení ktorého založili svoje rozhodnutia. Dovolací súd ďalej konštatuje, že z obsahu spisu, ako aj z rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu je zrejmé, že dôvodom zamietnutia žaloby bola skutočnosť, že žalobca si v zmysle ustanovenia § 10 zákona č. 381/2001 Z. z. nesplnil povinnosť vo vzťahu k poškodenej O. K. tým, že jej neoznámil poisťovňu, u ktorej by si uplatnila nárok na náhradu škody. Prítom oba sudy rozhodli bez toho, aby žalobcovi dali možnosť sa k tejto skutočnosti vyjadriť, resp. navrhnúť dôkazy na svoju obranu. Odvolací súd dokonca na obranu žalobcu v naznačenom smere neprihliadol s odôvodnením, že ide o novú argumentáciu, ktorá napriek

poučeníu podľa § 120 ods. 4 O. s. p. nebola poskytnutá v konaní na súde prvého stupňa. Uvedený postup odvolacieho súdu dovolací súd vyhodnotil ako znemožnenie realizácie procesných práv účastníkovi konania na strane žalobcu, čím zasiahol do jeho práva na spravodlivý proces.

22. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že konanie trpí vadou zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom takouto závažnou vadou nemôže byť považované za správne. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 450 C. s. p.).

23. O trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.